

**EL LLIBRE
DE LA SETMANA**

PERFIL

**NASCUDA A SYDNEY
PERÒ EDUCADA A
ANGLATERRA,
ELIZABETH VON
ARNIM (1886-1941)
VA ESCRIURE UNA
VINTENA DE
LLIBRES, DES DE
NOVEL·LES COM
L'EXCEL·LENT
'VERA' FINS A UN
VOLUM DE
MEMÒRIES EN QUÈ
RECORDA TOTS
ELS SEUS GOSSOS**

Dins la ment del maltractador

DAMIÀ
ALOU

Ara que la col·lecció de clàssics *El Cercle de Viena* arriba al número 37 amb l'edició d'aquesta fascinant novel·la d'Elizabeth von Arnim, *Vera*, potser és el moment de manifestar públicament que ens trobem davant d'una de les millors edicions de clàssics moderns en català -amb permís d'Adesiara-, que ens posa al dia, títol rere títol, d'obres imprescindibles de la literatura universal en edicions esplèndides, tant pel que fa a l'interior -les traduccions són de primera, i encara no hi he trobat cap errada- com per fora -llibres llegidors i amb bon paper-, per no parlar de la magnífica idea d'anar oferint l'obra magna de

Marcel Proust a terminis més breus del que és habitual, i amb lletra més gran.

Vera, l'últim lliurament que ens presenten, és considerada com un precedent de la novel·la de Daphne du Marier, *Rebecca*, un èxit en la seva època i que Alfred Hitchcock va convertir en llegenda amb el seu debut com a director als Estats Units. Però si *Rebecca* és una història en el fons romàntica i que sabem abocada a un final feliç, a *Vera* el romanticisme hi és completament absent, perquè vol ser quelcom més profund i agosarat: una denúncia dels maltractaments psicològics del matrimoni i una anàlisi de la ment del maltractador com no s'havia fet fins aleshores. La novel·la es va publicar anònimament el 1921, i el drama prové de la personalitat recargolada del seu protagonista, el senyor Wemyss, un subjecte amb una vena sàdica que supera amb molt les comèdies de carn remenada del bon marquès de Sade, que queda una mica com un figaflor davant del que podem llegir a *Vera*.

Un marit possessiu i cruel

Al principi de la història, la Lucy, l'heroïna de la novel·la, perd el seu pare de manera sobtada, mentre és de vacances, i el mateix dia de l'òbit es troba amb un home que també acaba de patir una greu pèrdua, la seva dona, Vera. Però l'aflicció del senyor Wemyss no prové tant de la seva recent viudetat, sinó del fet que hagi tingut com a conseqüència una investigació judicial, el motiu de la qual primer intuïm i després verifiquem. La pena uneix els dos personatges. La Lucy té vint-i-un anys i no sap res de la vida, i el senyor Wemyss és ja madur i se la sap llarga, i no li costarà entabancar-

VERA
ELIZABETH
VONARNIM
VIENA
TRADUCCIÓ DE
DOLORS UDINA
272 PÀG. / 19 €

la i casar-se amb ella, tot i els recels que li provoca a la senyora Entwhistle, la tieta de la Lucy. Però es casen, i la igualtat en el dolor, que els havia unit al principi, s'acabarà de sobte quan arribin a la mansió de Wemyss, on aquest mostrarà una cara possessiva i cruel, una absoluta manca de sentiments cap als altres i un egoisme que anirà rebellant clau rere clau fins a adquirir proporcions esfereïdores. I la seva insistència que la Lucy sembli que només té dotze anys apunta a una fantasia pedòfila que només és un dels subtexos de la novel·la.

Elizabeth von Arnim, nascuda a Austràlia però criada a Anglaterra, va tenir dos matrimonis complicats: el primer amb un colèric aristòcrata prussià que per sort va morir el 1910 i després amb el germà gran de Bertrand Russell, amb qui va aguantar tres anys. Durant una època va ser també amant de Herbert George Wells, autor de *La màquina del temps* i *La guerra dels mons*.

Autobiografia i denúncia

El que és indubtable és que *Vera* és una novel·la eminentment autobiogràfica, però també de denúncia, tant dels homes que consideraven la dona com una propietat més que els havia de permetre tots els capricis com de les dones que, per una idea errònia del romanticisme, deixaven anul·lar la seva personalitat i es convertien en mers objectes. S'ha de llegir *Vera*, que conté unes últimes cent pàgines apoteòsiques, una traducció exemplar de Dolores Udina, i és un plaer al tacte i a la vista. I s'ha de llegir la resta d'aquesta col·lecció. Senyors i senyores: abandonin els llibrets de temporada i les betzolerries dels llibres mediàtics: el que gaudiran amb *El Cercle de Viena* no té preu. ♦♦

**PUBLICADA
EL 1921,
'VERA'
ÉS UNA
DENÚNCIA
DELS
ABUSOS
PSICOLÒGICS
DEL MATRI-
MONI I UNA
ANÀLISI DE
LA MENT DEL
MALTRAC-
TADOR COM
NO S'HAVIA
FET FINS
ALESHORES**

A *Llum que agonitza*, Ingrid Bergman era assetjada pel marit. MGM

EL SECRET DE ...

Anna Maria Villalonga

És la dama negra de la literatura criminal catalana però diu que és "una mica figaflor". És professora de literatura catalana a la Universitat de Barcelona, porta ulleres, a les fotos somriu, sembla bona persona. Però té una doble vida: la novel·la negra.

Villalonga llegeix llibres a carretades, sobretot del seu àmbit acadèmic -literatura del segle XVIII-, però tenia debilitat per la novel·la negra i el 2009 el seu marit i una amiga li van suggerir que creés un blog sobre el gènere. Així va néixer *A l'ombra del crim*.

"Mai m'hauria imaginat l'èxit que ha tingut", diu. El blog s'ha convertit en la referència del sector, igual que la llibreria Negra y Criminal s'ha consolidat com a punt de trobada especialitzat. La debilitat pel gènere no li ve de cap influència en especial. De petita llegia *Els Cinc*, Agatha Christie, Sherlock Holmes i Edgar Allan Poe. Villalonga ha publicat un llibre d'entrevistes amb dotze autors catalans de novel·la negra, *Les veus del crim* (Al·revés), i ha coordinat i ha escrit en el recull de relats *Elles també maten* (Llibres del Delicte).

També és al darrere del festival Tiana Negra. A finals de gener se'n celebra la segona edició i m'explica com es va cuinar aquesta trobada literària. El setembre del 2012, paral·lelament a la Setmana del Llibre, s'organitzaven trobades d'editorials petites en un programa d'actes que es deia Setmana Petita en Català. A la Llibreria Catalònia, durant una taula rodona, va sorgir la idea de muntar un certamen de literatura criminal en català. L'alcaldeessa de Tiana, Ester Pujol, amant del gènere, era entre el públic i va proposar el municipi per acollir la

reunió. A Tiana també hi viuen dos dels instigadors de la iniciativa, els editors de Meteora.

El cap pensant de Tiana Negra és Sebastià Bennassar, que, amb Villalonga, també treballa a l'associació En Negre. Li demano si la policia li demana consulta i em respon que no. "Però al correu rebo sovint ofertes per inscriure'm a l'escola de policia", diu. Els únics policies que ha conegut són escriptors, com Marc Pastor i Agustí Vehí, l'escriptor i subinspector de policia de Figueres mort el 2013 i al qual En Negre ha dedicat un premi literari. ♦♦

CRISTIAN
SEGURA

**TÉ EL BLOG
'L'OMBRA
DEL CRIM'
I JA HA
PUBLICAT
DOS
LLIBRES
SOBRE
GÈNERE
NEGRE**